

GALINA PUNKKINEN

**Leningradini
monet kasvot**

Leningradini monet kasvot

Galina Punkkinen

Leningradini monet kasvot

© 2019 Galina Punkkinen

Toimittaminen ja taitto: Kirsi Komulainen

Kansi: Anne Vanha-Similä

Kuvat: Galina Punkkisen albumi

Käännökset: Galina Punkkinen (suomi, venäjä), Anne Vanha-Similä (englanti, ruotsi, saksa, ranska), Julia Nikitenok (englanti).

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-951-568-959-7

SIBIRJATSKA SULJETUSTA TOMSK - KAUPUNGISTA ESITTÄYTYY

Olen Galina Punkkinen, os. Sirotna, Galina Anatoljevna, sibirjatska, siis siperialainen nainen, syntyisin Arkashovon lumisesta kylästä. Arkashovosta muutimme Tomskiin.

Opiskelin Tomskissa saksan kielen Erikoiskoulussa N 6, jossa opetus tapahtui saksan kielellä. Jatkoin opintojani Siperian ensimmäisen keisarillisen yliopiston, nykyisen Tomskin valtionyliopiston erikoisryhmässä 327, joka oli jatkoa Erikoiskoulu N 6:lle. Oppiaineinani oli kasvatustiede, historia, historian metodologia, psykologia, kirjallisuus, saksa, ranska, englantia, latina, filosofia, etnografia, arkeologia ja logiikka. Opiskeluaikana ja myös valmistuttuani olin töissä saksan kielen opettajana Polyteknisessä instituutissa. Valmistuttuani Tomskin yliopistosta opetin kasvatustiedettä yliopistossa. Sen jälkeen lähdin v. 1972 Leningradin yliopiston aspirantuuriin.

Aspirantuurin aikana Leningradissa asuin kansainvälisessä asuntolassa, jossa naapureina olivat amerikkalaiset, saksalaiset, ranskalaiset, englantilaiset, suomalaiset. Olin asuntolamme kulttuurineuvoston johdossa. Väiteltäessäni kasvatustieteiden lisensiaatiksi, väitökseni aiheena korkeakoulun vieraiden kielten opettajien ammattitaito, työskentelin Leningradissa mm. yliopettajana Leningradin Ammattiliittojen kulttuurikorkeakoulussa sekä dosenttina Leningradin Valtionkonservatoriossa. Toimin myös saksan kielen tulkkina.

Kolmanneksi kotipaikakseni tuli kohtalon johdattamana Suomi 14.1.1987. Nykyään asun Taavetissa ja olen naimisissa Pekka Punkkisen kanssa. Olen toiminut Suomessa mm. Helsingin yliopistossa, Lappeen-

rannan teknillisessä yliopistossa venäjän kielen lehtorina ja suunnittelijana. Olen Etelä-Karjalan Kansalaisopistossa venäjän kielen opettajana. Venäjän kurssieni puitteissa olen järjestänyt oppilailleni matkoja Tomskiin ja muualle Venäjälle.

Ensimmäiset runoni syntyivät kotikylässäni Arkashovossa. Lausuessani omia runojani vuonna 1977 Leningradin ja Kazakstanin kirjailijoiden ryhmässä Leningradin Kirjailijatalon johtaja A. Mintskovskij neuvoi minua kirjoittamaan proosaa. Suomessa olen kirjoittanut proosaa ja runoja suomeksi ja osallistunut kirjoituskilpailuihin. Novellini ”Salainen voima” oli 20 parhaan joukossa Kouvolan dekkarinovellikilpailussa vuonna 2000. Kirjoituksiani on julkaistu myös Luumäen lehdessä ja Etelä-Saimaassa. Olen Kirjoittajayhdistys Palta ry:n jäsen ja olen kuulunut Luumäen kirjoittajapiiriin Kursiiviin sen perustamisesta, vuodesta 2000 lähtien.

Huhtikuussa 2019 julkastiin trilogiani kolmas osa Siperian sieluni Suomessa, jonka toimitti Kirsi Komulainen. TOMSK Sieluni kehto on syntynyt ahkeran kirjoitustyön tuloksena vuosina 2000–2004 ja julkaistiin kesäkuussa 2019. Kirjan toimitti Anne Vanha-Similä. Tämä ”Leningradini MONET kasvot” on trilogiani viimeinen osa. Suunnitelmissa on vielä lisää julkaisuja.

Kirjoittamisen ja kielten opiskelun lisäksi harrastan myös liikuntaa sekä valokuvausta, olen Luumäen Fotokerhon jäsen. Ihmiset ja ihmismieli ovat aina kiehtoneet minua.

Taavetissa 10.7.2019 Galina Punkkinen

Minä 10.luokalla vuonna 1962.

Esipuheeni:

ESTE

Jo vuonna 2004 olin kirjoittanut trilogiani ”Silta Siperiasta Suomeen” toisen osan ”Leningradini monet kasvot”. Puuttui vain viimeinen kappale ”Poikkeustapaus” eli ”TSP”. Este kesti 14 vuotta, kunnes pysyin, jaksoin laittaa paperille yhden vuorokauden tapahtumat olympiavuonna 1980 Leningradissa.

Kaikki nämä Leningradin vuodet 1973–1987 odottivat kärsivällisesti yhden ainoan kesäkuun päivän kuvausta, jotta saisivat syntyä ja elää... Tarkemmin sanoen: illan, yön ja seuraavan päivän aamun ja päivän tunteja. Siis, YKSI kesäkuun VUOROKAUSI esti kaikkien muiden tapahtumien syntymistä...

Suhteellinen henkinen ”lääkityskuuri” jatkui 14 vuotta ja vasta tänä vuonna 2019 ryhdyin rohkeasti elämään uudelleen silloista karmeaa iltaa Hotelli ”Pribaltijskajassa” ja Poliisilaitoksen N34 toisen kerroksen lukitussa ”häkissä”... Se oli vaikeaa, mutta piti paljastaa todellinen syy sille, miksi tässä osassa kuvattu silta Leningradista Länteen rakennettiin.

Kiitokseni koostuu kolmesta osasta, kuten ”Silta Siperiasta Suomeen” –trilogianikin. *Ensimmäinen kiitokseni* kuuluu *Leningradin kahdelle kirjailijalle*: Arkadi Minskovskylle, joka ensimmäisenä neuvoi minua kirjoittamaan runojen lisäksi proosaa. *Toinen kiitos* runoilija Riza Halidille. Kiitän myös Anja Romua, joka perusti Luumäen ”Kursiivin” vuonna 2000 ja omaa aviomiestäni Pekka Punkkista sekä Luumäen Lehteä ennakkoluulottomuudesta minua kohtaan.

Galina Punkkinen

I

LENINGRAD

MINUN METAMORFOOSI

ЛЕНИНГРАД

ASUNTOLA (SHEVTSENKO 25)

Olin kävellyt Krasnaja kadulla raitiovaunupysäkin suuntaan ja eikä minulla ollut enää pienintäkään halua laulaa.

Työnaukio (Plostsad truda), missä odotin raitiovaunua, muistutti meluista kauppatoria. Tuttujen ja tuntemattomien kovaäänisiä pysäköintikeskusteluja, Leningradin ilmaston ikuisen kosteuden, tupakan, ihon, haju- ja kölninveden tuoksua, joiden voimakkuus oli riippuvainen tuulen suunnasta ja voimasta. Alkoi lennellä lunta ja minä muistin heti Valeraa, äitiä, isää, heitä kaikkia omaisia, jotka ovat uhkailleet minua ultimaatumilla siellä kotona Siperiassa. Nyt, tällä hetkellä annoin heille kaikille anteeksi ja olin valmis hyvästelemään huonenaapurin, suosittelijan, haaveiluni uusista tuttavuuksista ja lentää takaisin Tomskiin.

Raitiovaunu pysähtyi ja ovi avautui suoraan minun edessäni. Jostakin syystä huomasin sen kun selkäni takana kysyttiin:

– Onko Teillä aikomus matkustaa?

– On, on, tietysti.

”Tietysti”. Vastaus oli tarkoitettu itselleni keinoksi päästä eroon minut vallanneesta koti-ikävästä... Raitiovaunu oli puolityhjä ja minä istuuduin vapaalle paikalle ikkunan viereen.

– Onko seuraava pysäkki Teatralnaja plostsad (Teatteritori), joku kysyi aivan lähelläni.

– Kyllä. Ja sitten pysäkki ”Isaakin kirkko”, jostakin syystä kerroin

myös toisesta pysäkestä.

– Ja sitten Dvortsovaja plossad ja Eremitaasi, kertoi jo äsken minulta kysynyt nuori nainen.

Tämä odottamaton dialogi palautti minut taas Leningradiin kaikkine nähtävyyksineen, joiden kaltaisia olisi vaikea löytää koko maailmasta.

Onneksi minun huoneeni oli lukossa, mikä tarkoitti, että voin olla jonkun aikaa aivan yksin. Päätin keittää kerroksemme keittiössä teetä ja juoda sitä Kavkazskie -konvehtien kera, joita olin ostanut edellisenä päivänä ”Belotska” (Oravainen) -kaupasta.

Asuntolan aula oli autio, jos ei ota huomioon vahtimestaria, joka kuten aina ”valokuvasi” katseellaan jokaisen ihmisen, joka tuli tähän rakennukseen.

Sillä aikaa kun olin poissa asuntolasta, oli tapahtunut vahtimestarien vaihto ja nyt oli työssä se ensimmäinen ”vahtisotilas” ja siksi hymyilin hänelle kuin vain voi hymyillä hyvälle vanhalle tutulle. Hän hymyili takaisin ja muistutti:

– Seuraavan kerran ennen kuin juokset minun ohitseni, älä unohda kysyä minulta, onko avain tässä...

– Selvä on. Minä olin vain omissa ajatuksissani ja tässä ei ollut ketään.

– Kyllä, olin poissa. Hetkeksi kävin Nikolai T:n luona.

Irina ja rakkaustarina

Kun minä astuin teekannu kädessäni keittiöön varmana siitä, että en tapaisi siellä ketään, melkein hätkähdin huomattessani nuoren naisen teekannun kera. Hän katsoi minua kuin sanoakseen: ”Ja minä odotin Teitä, jotta voisin juoda teetä jonkun kanssa yhdessä”.

– Haluatteko kertoa minulle jotakin? uskalsin arvailla.

– Aivan oikein. Te osaatte hyvin lukea ajatuksiani. Haluaisin kutsua juuri Teidät teelle minun kanssani. Tänään olen huoneessa yksin, ei ketään. Jos teille vain sopii...

– Sopii erittäin hyvin. Ja minulla on lempikonvehtejäni, ”Kavkazskie”, tykkäättekö Te sellaisista?

– Tykkään. Vai tämän ”Te” me voimme jättää pois. Sopiiko? Olen Irina.

– Ja minä olen Galina.

– Hauska tutustua, sanoimme samanaikaisesti ja purskahdimme iloiseen nauruun.

Kahden tunnin kuluttua me perehdyimme toinen toistemme elämän tarinoihin, missä punaisena lankana oli rakkausteema meidän tulevien väitöksiensä teemojen asemesta.

Irina oli ammatiltaan kirjallisuuden asiantuntija ja minulle se tarkoitti samaa kuin hän olisi ollut rakkauden teorian professori. Jos siihen vielä lisätään, että hänen tieteellisen tutkimuksensa aihe liittyi ranskalaiseen kirjallisuuteen, ei ollut epäilystäkään, jotta hän ja nimenomaan hän, oli paras ehdokas minulla vielä vapaana olevalle ystävättären vakanssi-

paikalle... Hänen rakkauskokemustaan saattoi verrata vain Tolstoin Anna Kareninan kanssa, ja silti se vahvisti minun omaa tunteiden teoriaani.

Parka Irina, Volga-joen kaupungista Kuibyshevista, rakastui kuten voi vain rakastua kokematon nuori nainen jossakin kaukana kotoa, vanhempien silmien ulottuvilta... Koko sydämellään. Koko olemuksellaan. Ja ikuisesti. Hänen intohimon kohteena oli tadziki tai uzbeki, jonka sinervän musta tukka ja mantelisilmät oli se kurimus, johon hukkuivat naisten sielut kuten Irinankin. Ja kaikki olisi ollut kunnossa, jos nuori nainen ei olisi haaveillut hääpuvusta ja ”laillisen” vaimon kultasormuksesta ... Mutta kerran, kun ”mantelisilmät” kuiskailivat yön lähestyessä suuresta rakkaudesta, Irina päätti, että hetki oli lyönyt... ja hän kuiskaili kuiskaileville huulille vastaan: ”Minä haluan pojan, sellaisen kuin sinä...”

Ja totuuden hetki koitti. Heille molemmille. Ensimmäisen rakkauden kohde, tummatukkainen mies Keski-Aasiasta, jätti lämpimän vuoteen, pani vaatteet päälleen ja ilmoitti, että hänellä on jo kotona vaimo ja kaksi ihanaa poikaa. Irina ei muista kaikkea mitä, tapahtui niiden sanojen jälkeen, koska tänäänkin hän näkee unessa maisemat, missä tie kiemurtelee kuilun reunaa pitkin, hän syöksyy kuiluun, huutaa, pyytää apua ja herää. Mutta todellisuudessa kuultuaan rakastetun ”tuomion” hän hävisi omasta huoneestaan ennen kuin rakas ehti edes tajuta. Irina muistaa juosseensa Bolshoi prospektia pitkin Suomenlahden ranta päämääränään. He olivat aina aikaisemmin kävelleet sinne yhdessä iltaisin.

– En halua elää. Ei kannata. Kaikki on vain valhetta ja petosta.

Nämä kolme ajatusta jäytivät mieltäni, kertoi Irina.

Hänelle jäi hämäävä muistoja siitä, miten hän joutui jääkylmään marraskuiseen veteen... ja sitten puoleksi vuodeksi sairaalaan. Tai kai hänen oli vieläkin vuoden kuluttua vaikea palata tuon illan tapahtumiin. Mutta tänään hän oli onnellinen, että vakava keuhkosairaus ja sairausvuode kaikkine inhottavine hoitomenetelmineen oli jäänyt taakse ja hän saattoi taas jatkaa tutkimustyötään.

Kun olin varma, että hän päätti kertomuksensa, hän odottamatta kysyi minulta:

– Tiedätkö, Galina, mikä oli kauheinta ja mitä minä en voi tajuta tänäänkään ?

– En. Minun on vaikea arvata. Kun minä en nähnyt, en tunne tätä miestä.

– Se, että Hän ei tullut kertaakaan sairaalaan, selitti Irina.

– Ja sinä et tavannut häntä tämän jälkeen? luiskahti kieleltäni.

– En tavannut ja en kuullut. Kirjettäkään en saanut.

Hän katsoi minua toiveenaan saada vuoden odotetuin vastaus nimenomaan tällä hetkellä. Vasta nyt minulle selvisi, miksi hänen kasvonsa ilostuivat, kun ilmoitin, että olen aina ollut kiinnostunut tunteiden teoriasista ja olen tutkinut rakkauden kehityksen kaaria. Hän odotti...

– Irotska, tämä mies ei ole sinun rakkautesi arvoinen. Sinä itse et ymmärrä miten ihana, ainutlaatuinen nainen olet. Tottakai sinulle on jo kerrottu, että sinulla on Marina Vladin silmät?

– Galina, sinä et tiedä miksi hän ei halunnut tavata minua? kysyi hän välittämättä kysymyksestäni.

– Sovitaanko näin, että minä kerron sinulle vastauksen, mutta en tänään. Parasta, kun et kysele! Anna paremminkin minulle kätesi. Yritän arvailla, mikä sinua lähitulevaisuudessa odottaa, rakkaudessaakin...

– Osaatko sinä, Galina, povata? Miksi sinä et heti kertonut tästä? Miksi sitten emme aloittaneet heti tästä...?

– Joskus osaan, joskus en. Mutta aika näyttää, kun luen kättäsi. Silmänräpäyksessä Irina muuttui onnettomasta nuoresta naisesta pieneksi iloiseksi tytöksi, joka ojensi taikurille kättään ja odotti häneltä ihmeiden luetteloa.

Karl Marxin lapsenlapsen lapsi

Mutta kun halusin kertoa näkemäni, ovi avautui ja meitä oli huoneessa jo kolme naista.

– Galina, tutustukaa, tämä on Jenifer, Karl Marxin lapsenlapsen lapsi... Hän on Pariisista ja asuu nyt minun kanssani tässä huoneessa, Irina sanoi.

Hämmästykseltäni en pystynyt saamaan avattua suutani heti kiinni.

– Karl Marxin, Karl Marxin? toistin kuin oppinut papukaija.

– Galina, Siperiasta? kysyi ranskatar myös kun papukaija, mutta kuin ranskalainen lintu....

Minun sisäinen tasapainoni romahti ja en keksinyt mitään muuta kuin puristaa itsestäni:

– Anteeksi, minä olen jo myöhästymässä tärkeästä tapaamisesta. Oli erittäin hauskaa tutustua, ja poistuin tyrmistyneenä huoneesta.

Kirje Tomskista

Nyt minäkään en ollut yksin omassa huoneessani. Kaukoidästä kotoisin oleva naapurini Ljudmila oli sängyssään kirja kädessään.

– Oletko jo kotona? tiedustelin jostakin syystä.

– Kuten sinäkin, Ljudmila vastasi iloisesti ja käski minut tanssi-
maan.

– Minkä takia?

– Saat tietää sitten... Tanssi vain nopeasti!

– Hyvä on. Minä tanssin. Katso..., Ljuda!

Ja aloin pyöriä ollessani täysin hämilläni.

– Riittää, riittää! Nyt ansaitsit! Sinulle on kirje...

– Anna, kiitos paljon!!!

Ja ilonpuuskassa suljin syliin Ljudmilan kuin tämä kirje olisi hänen itsensä tuoma Siperiasta asti.

– Mieheltäni, ilmoitin hiljaisesti.

– Sellaisella äänellä puhuvat yleensä äidit kun loppujen lopuksi onnistuvat nukuttamaan lapsen, kommentoi naapurini.

– Hän on minun lapsi ja minä hänen, siitä huolimatta, että Valera on niin komea ja minua nuorempikin. Oletko sinä, Ljuda, myös naimisissa?

– En. Mutta silti olen raskaana... Sen takia minä voimistelen joka aamu. Anteeksi, jos häiritsen, Ljudmila kertoi kiirehtien ja kuin anteeksi pyytäen.

Leningradini monet kasvot on Galina Punkkisen Silta Siperiasta Suomeen -trilogian toinen osa

Leningradini monet kasvot on jatko-osa omaelämänkerralliselle TOMSK Sieluni kehto -romaanille. Galina lähtee vuonna 1972 Tomskista Leningradin yliopiston aspirantuuriin. Leningradin 14 vuoteen mahtuu avio-
onnea, raskas avioero, isän kuolema, akateemista menestystä väittelyn muodossa ja lopuksi poikkeustapaus, jonka seurauksena Galina kokee, että hänen on pakko jättää kotimaansa Neuvostoliitto.

Aspirantuurin aikana Leningradissa Galina asuu Leningradin yliopiston kansainvälisessä asuntolassa, missä asuvat venäjän kielen harjoittelijat kapitalistisista maista ja venäläiset aspirantit Neuvostoliiton eri kaupungeista. Asuntolan kulttuuriolosuhteiden neuvosto, jonka johdossa Galina on, saattaa heidät yhteen, mutta myöhemmin heidän tiensä eroavat. Nina Poryvajeva menee naimisiin ja muuttaa Pariisiin, Irina Renfro muuttaa Amerikkaan ja Galina päätyy Suomeen. Galinan entinen aviomies Valeri Lobys on mennyt uusiin naimisiin ja asettuu asumaan Sveitsiin.

Väiteltään kasvatustieteiden lisensiaatiksi, väitöksen aiheena saksan kielen opettajien pedagoginen toiminta Leningradin Valtionyliopistossa, Galina työskentelee Leningradissa mm. yliopettajana Leningradin Ammatti-
liittojen kulttuurikorkeakoulussa sekä dosenttina Leningradin Valtionkonservatoriossa. Lisäksi Galina toimii myös saksan kielen tulkkina.

Tässä trilogian toisessa osassa on myös runsaasti valokuvia ja Galinan novelleja, runoja ja muita kirjoituksia. Suomen vuoden 2019 EU-puheenjohtajuuden kunniaksi kirjassa on myös huomioitu kansainvälisyys, joitakin runoja on eri kielillä: suomi, venäjä, englanti, ruotsi ja ranska. Trumpin ja Putinin huipputapaamiseen ja kolmen presidentin naisiin liittyvä novelli on kuudella eri kielellä, myös saksaksi.

9 789515 689597